

संस्कृतभारती - परिचयः

आक्टोबर् २३

तृतीयः पाठः

अङ्काः १००

1) उचितं पूरणप्रत्ययान्त रूपं लिखत (१०)

- a. पुस्तकस्य ..... पुटे गीतमस्ति (१)
- b. हरि! अद्य ..... पाठं पठ (५)
- c. अस्माकं मित्राणि ..... याने गतवन्तः (६)
- d. .... कपाटिकायाः पुस्तकानि आनयतु (३)
- e. अम्बा ..... पुत्रं आह्वयति (४)
- f. नक्षत्रेषु ..... नक्षत्रं रेवती (२७)
- g. .... सुभतिथौ वर्गस्य आरम्भः भविष्यति (१०)
- h. सः ..... नद्याम् स्नानं करोति (७)
- i. .... भवने सप्त-जनाः निवसन्ति (४०)
- j. बालकः ..... लेखनीं स्वीकरोति (४)

2) वाक्यानि शुद्धं कुरुत (५)

- a. मम द्वितीयः पुत्री सम्यक् गीतं गायति
- b. वर्गे दशमा बालिका विदेशं गच्छति
- c. अम्बा तिस्त्रः पुत्र्यः आहवयति
- d. सप्तानि रुप्यकाणि सन्ति खलु?
- e. चतुरः पण्डिताः काशीनगरे मिलन्ति

3) सन्धिं कृत्वा सन्धेः नाम रचयत (५)

- a. तथा + इति
- b. ब्रह्मा + ऋषिः
- c. एक + ऊन
- d. गङ्गा + ईश्वरः
- e. मधु + उत्तमम्

4) सन्धिच्छेदं कृत्वा सन्धेः नाम रचयत (५)

- a. परोपकारः
- b. सूर्योदयः
- c. पितोवाच
- d. विद्यालयः
- e. गणेशः

5) उचितं चित्।चन रूपं लिखत (१०)

उदाहरणम्: काचित् बालिका

- a..... नेत्राभ्याम्
- b..... नद्याम्
- c..... पुरुषान्
- d..... छात्राः
- e..... पुत्रात्
- f. .... बाणैः
- g..... मुखानाम्
- h..... बालकेभ्यः
- i. .... प्रकोष्ठेषु
- j. .... याने

6) संस्कृत-पदं लिखत (५)

- a. Field
- b. Atmosphere
- c. Mud
- d. Lake
- e. Sand

7) रिक्तस्थानं पूरयत (५)

धातुः	लकारः / प्रत्ययः	
मिल्	तुमुन्	
नन्द्	शत् (पु)	
मिल्	लृट्, बहु, मध्यम	
नन्द्	क्तवतु (पु)	
धाव्	लृट्, एक, प्रथम	

8) श्लोकस्य अन्वयं कृत्वा भावार्थं लिखत (१०)

a) स सत्यवचनाद्राजा धर्मपाशेन संयतः
विवासयामास सुतं रामं दशरथः प्रियम्

b) स जगाम वनं वीरः प्रतिज्ञामनुपालयन्
पितुर्वचननिर्देशात् कैकेय्याः प्रियकारणात्

9) अनुवदत (५)

- a. Meditate upon Brahma, Vishnu and Shiva.
- b. Go only after reading the book.
- c. The lion lives in the den only.
- d. It is sure to rain in the evening.
- e. Sometimes he also comes.

10) मेलयत (५)

a. महतीच्छा	- उपचारः
b. नैवेद्यम्	- फालम्
c. मार्गः	- गुण-सन्धिः
d. आपः	- शत्रुविनाशिनी
e. त्रिशूलम्	- दिलीपः
f. पुरुषोत्तमः	- वीथी
g. रघुः	- शत्रु-प्रत्ययः
h. धावन्	- धनपतिः
i. बीजम्	- सवर्ण-दीर्घ-सन्धिः
j. शमी	- भूतम्

11) अर्थ लिखत (५)

a. पुटः

b. वित्तकोषः

c. कुञ्चिका

d. रुष्टः

e. प्रकोष्ठः

12) रिक्तस्थानं पूरयत (१०)

a. शिशुः ..... पिबति (फलरसः)

b. उद्याने ..... सन्ति (सस्यम्)

c. ऐश्वर्यं ..... भवति (अहङ्कारः)

d. बालिका ..... लिखति (अङ्कनी)

e. अध्यापकः ..... पुरस्कारान् दत्तवान् (छात्राः)

f. भक्ताः ..... नमन्ति (देवाः)

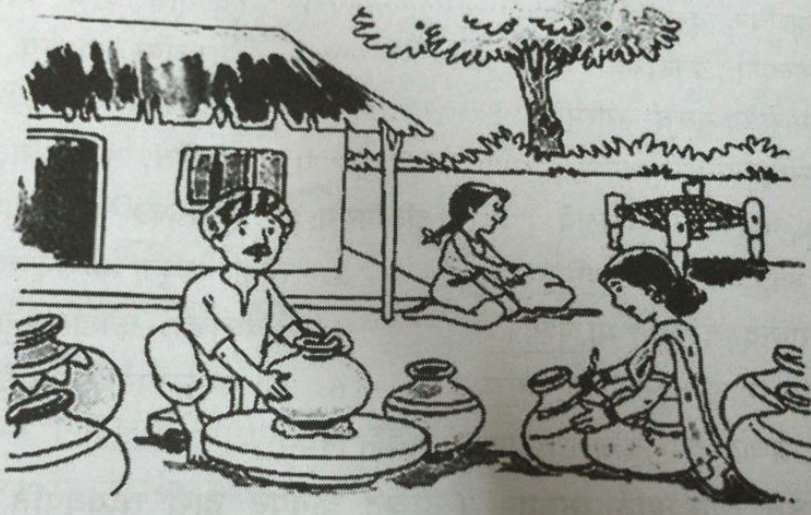
g. महिलाः ..... क्षालयन्ति (शाटिकाः)

h. अम्बा ..... सह आलयं गतवती (पुत्री)

i. धनिकः ..... धनम् अददात् (भिक्षुकः)

j. मानवाः ..... विना न जीवन्ति (वायुः)

13) पञ्च-वाक्यैः संस्कृतेन वर्णयत (५)

मञ्जूषा – ग्रामस्य, कुटीरः, कुम्भकारः, घटम्, महिला, घटाः रचयति, भूषयति, बालिका, क्रीडति, वृक्षाः, खट्वा, चित्रे।

14) पञ्च-वाक्यैः संस्कृतेन वर्णनं कुरुत (५)

ग्रीष्म-कालः

15) सूक्तेः अर्थः लिखत (२)

नियतो यत्र धर्मो वै समशङ्कः समाचरः

16) सुभाषितम् पूरयत (२)

..... प्रवक्ष्यामि यदुक्तं ..... ।

परोपकारः ..... पापाय ..... ॥

17) संसन्दर्भम् व्याख्यात (२)

“सर्वं मम माया

18) उत्तरं लिखत (४)

a. मम क्षीरं पिब इति का उक्तवती?

b. जलबिन्दु निपातेन कः पूरयत?

c. पञ्च अङ्गानि कानि?

d. अर्जुनस्य प्रिय-वृक्षः किम् ?